

PATRIMONI ETNOLÒGIC I CULTURA POPULAR (III)

Fases de la festa (representació).

- Fase prefestiva (preparació).
- Fase festiva (celebració).
  - Obertura
  - Desenvolupament
  - Cloenda
- Fase postfestiva (rememoració-preparació).
- Reunions: moments intersticials entre la quotidianitat i els rituals.
- Rituals menors al llarg de l'any

Festa i espai (espai escènic).

- Espais multifuncionals (*centres històrics*).
- Espais perifèrics (*perifèries urbanes*).
- Espais especialitzats (*festòdroms*).
- Apropiació pública/privada de l'espai públic: topografia festiva.
- Lògiques espacials
- Festes i no llocs
  - *Macrodiscoteques*
  - *Parcs temàtics*
  - *Centres comercials i d'oci*

Lògiques espacials

- Fix/mòbil
- Ordre/desordre
- Lògiques espacials festives: marcadors territorials de caire simbòlic.
  - Concentracions ordenades o caòtiques
  - Deambulacions ordenades o caòtiques

Deambulacions festives

- Cercaviles o passacarrers
- Processons
- Ofrenes
- Cavalcades
- Entrades
- Desfilades
- Correfocs
- Correbous o *encierros*
- Manifestacions (apropiació del carrer).
- Recepcions i comiats
- *Parades*
- Pelegrinatges i romeries

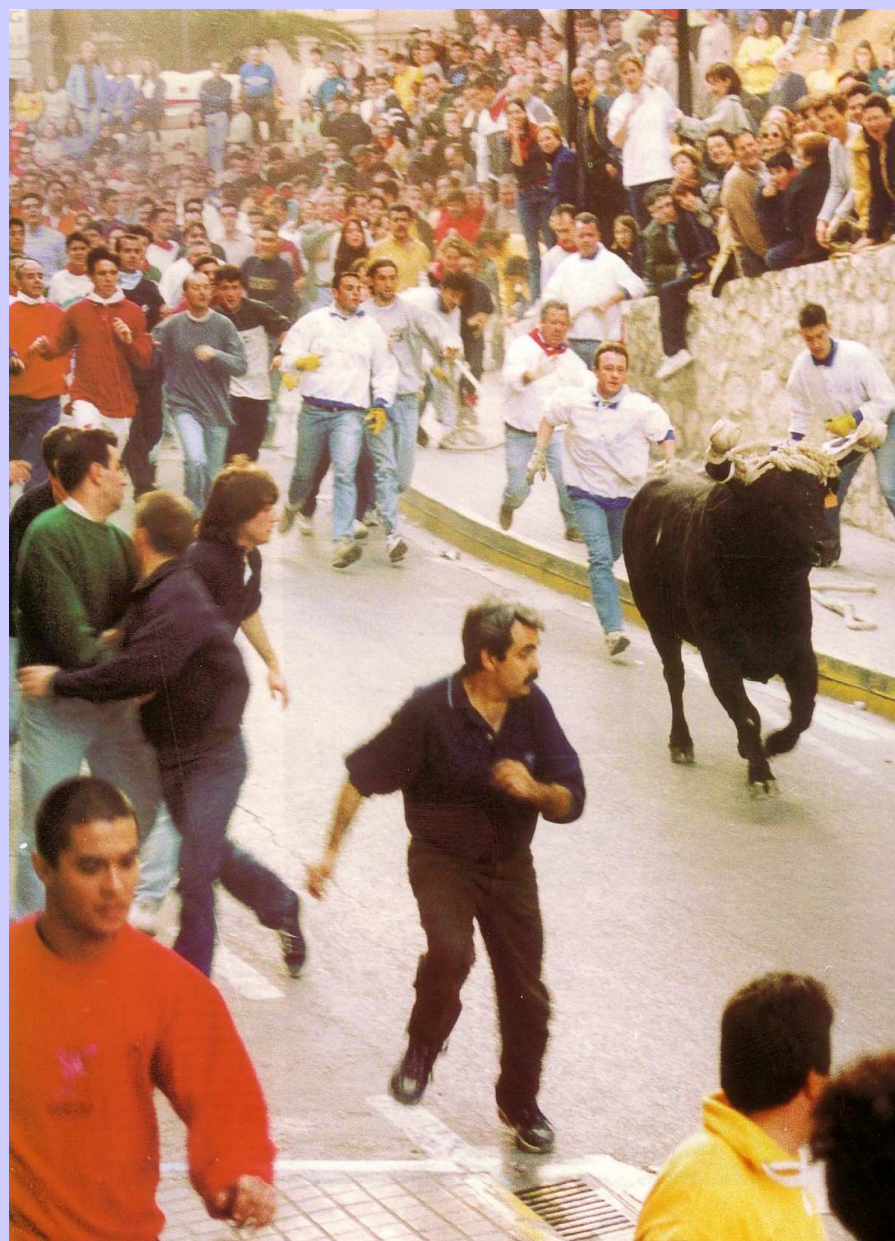

Activitats festives

- Relatives a l'objecte celebrat
- Accents diacrítics
- Elements contingents
- Actes
  - Religiosos
  - Culturals
  - Esportius
  - Musicals
  - Identitaris
  - Teatral
  - Lúdics

Festa i religió (teatre).

- Associació històrica entre festa i religió
- Festa religiosa i festa profana lligades
- Del relligament amb allò sobrenatural a la transferència de sacralitat cap a l'epifania de les identitats col·lectives
- Les formes festives de la vida religiosa
  - Religiositat institucional
  - Religiositat popular
  - Religions civils i polítiques
  - Ritus, cerimònies i festes.

Racionalització de la festa

- Planificació-programació.
- Professionalització i especialització
- Reglamentació (normatives).
- Formalització
- Mediació organitzacional (institucions, mitjans, organismes, empreses).
- Associacionisme
- Competitivitat i espectacle
- Adaptació selectiva de models festius exitosos (Carnaval, Nadal, Setmana Santa, Moros i Cristians, Falles).

Racionalització de la festa

- Control i vigilància
- Gestió: tecnologia i enginyeria festiva.
- Mercantilització (objecte de consum).
- Mediatització, espectacularització i turistificació.
- Reordenació del calendari: adaptació als ritmes laborals.
- Conflicte i convivència entre racionalitat instrumental i expressiva

Festa i dret

- Competències d'ajuntaments (àmplies).
- Competències de CC AA (cultura, turisme, consum, usuaris, espectacles, seguretat).
- Competències de l'Estat (turisme, pirotècnia).
- Esferes normatives:
  - Cultura (patrimoni etnològic).
  - Turisme (declaracions oficials).
  - Seguretat ciutadana (control de riscos).

Conflictes per la festa

- Trasllat de dates
- Canvis d'emplaçaments festius
- Rebuig modern dels actes tradicionals violents
- Reglamentacions i prohibicions modernes
- Recel eclesiàstic envers el folklore
- Recel envers la intervenció militar en processons
- Participació de la dona
- Menyspreu d'ètnies o religions
- Impacte massiu de turistes i visitants
- Negativa municipal a concedir permisos
- Rivalitats locals

Trasllats de festes

- Trasllat a festa de mateixa advocació i data a agost
- Duplicar festa amb mateixa advocació en agost (emigrants retornats).
- Duplicar festa com a festes d'estiu
- Dinamitzar una festa abans menor (Mare de Déu d'Agost)
- Crear una festa menor com a record de la major (desig de la major: Mig Any).
- Crear una festa nova (emigrant, absent).

Agents de les festes

- Associacions festives
- Institucions públiques
- Església
- Empreses (publicitat, turisme, patrocinadors).
- Corporacions professionals
- Institucions culturals
- Professionals gestió i dinamització cultural
- Científics i estudiosos
- Artistes i artesans
- Mitjans de comunicació
- Turistes i visitants
- Festers
- Veïns (associacions).
- Neoètnics pendulars
- Immigrants
- Conflictes

Festa i identitat

- La festa com a expressió o epifania de la identitat (representació de la identitat).
- Festes i microidentitats
- Territorialitat i espais sacres de la identitat compartida: *cronotopos* festiu.
- Símbols i *communitas* (homogeneïtat i horitzontalitat de les relacions socials rituals).
- Conflictes identitaris en la festa
- Exemples: casal faller, racó fogueril, càbila de comparsa, altar vicentí, confraria, germandat, parròquia (llocs de sociabilitat festiva).
- La identitat crea festa i la festa crea identitat

Festa i associacionisme

- Associacions festives
- Comissions de festes
- Grups cerimonials
- Associacions culturals o patrimonials
- Grups informals
- Agrupacions, federacions, coordinadores i juntes.
- Dels grups festius tradicionals als grups festius moderns

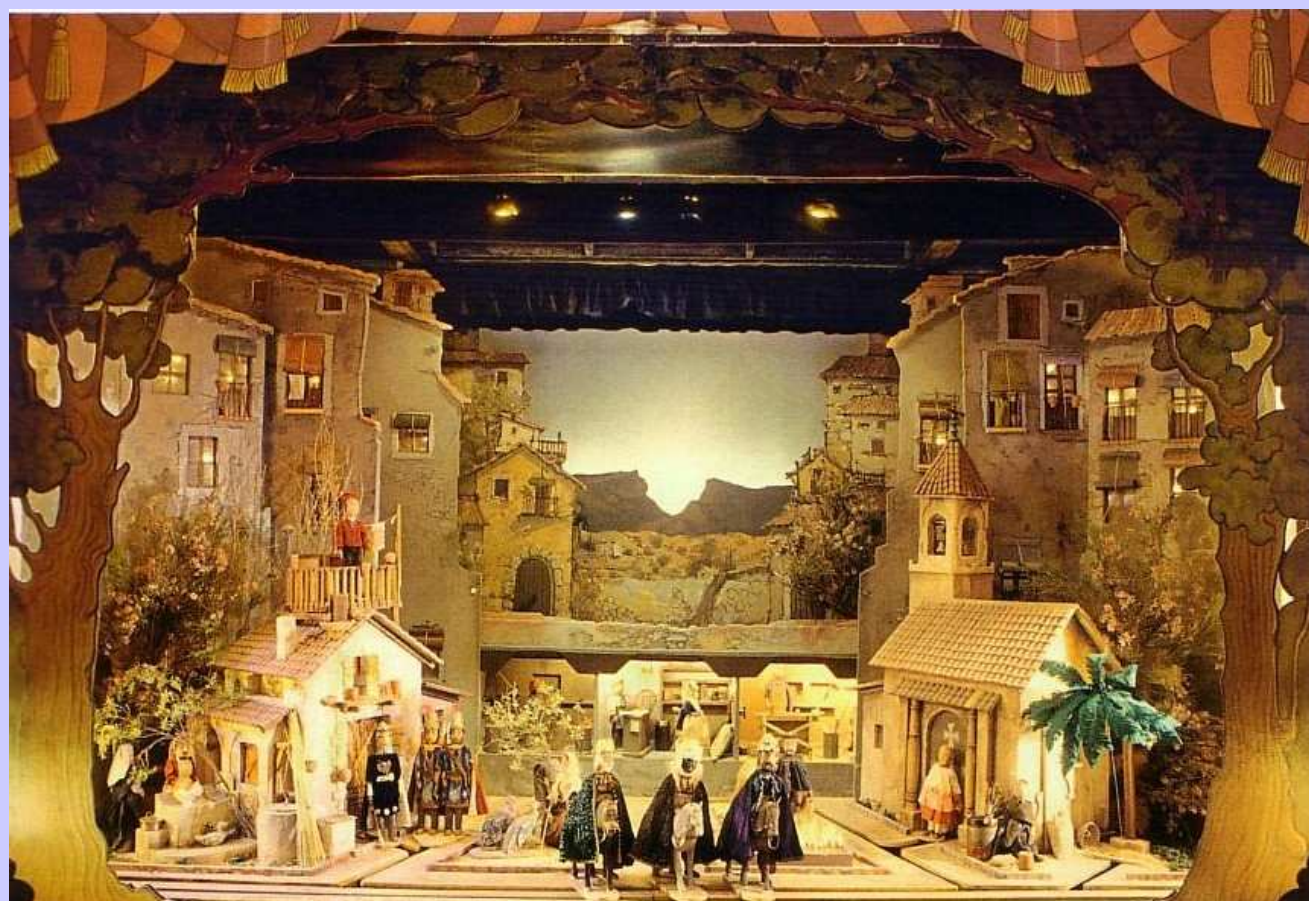
Festa i patrimoni cultural

- Home neoètnic-home electrònic
- La festa com a patrimoni etnològic: valor simbòlic, d'ús i de canvi.
- La festa com a contenidor del patrimoni cultural
- La festa com a redimensionalització del patrimoni cultural
- Festes tradicionals i de factura tradicional
- La festa com a vivència reflexiva i transcendent del patrimoni cultural: producció de sentit i reencantament en la modernitat avançada.

Festa i patrimoni cultural

- Rituals
- Elements artístics
- Artesania
- Gastronomia
- Llengua
- Indumentària
- Memòria oral
- Música
- Literatura
- Dansa
- Pirotècnia
- Documentació i llibres
- Fotografia
- Cinema
- Objectes diversos
- Patrimoni monumental
- Museus festius

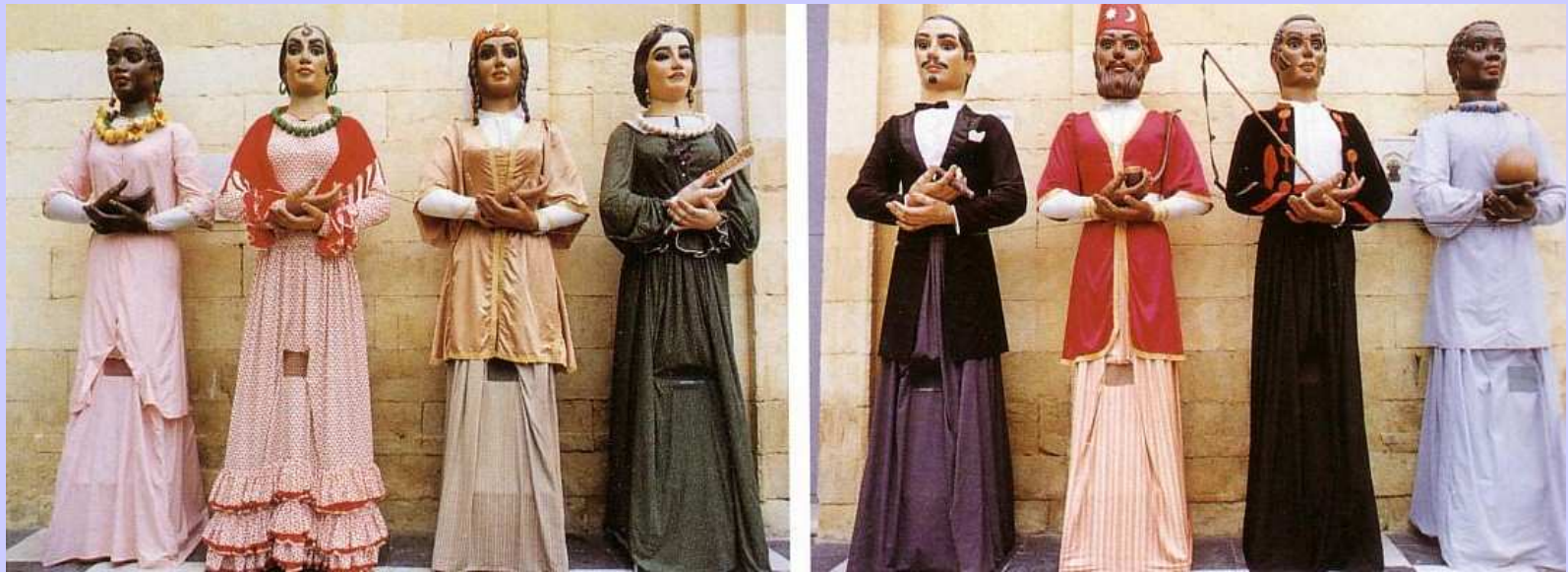

Valencià

MUSEU FALLER

AJUNTAMENT DE VALENCIA

Festa i patrimoni cultural

- Revitalització de festes
- Creació-recuperació de patrimoni a partir de les festes
- Creació-recreació de festes a partir del patrimoni
- Recreació de la tradició (identitat imaginada).
- Museificació
- Redimensionalització del patrimoni cultural no festiu
- Turistificació
- Mediatització i publicitació
- Investigació, divulgació i difusió.
- Exportació

Revitalització festiva

- Tradició: autenticitat, identitat, cronologia indeterminada, sentit i referència a un poble anònim i genèric.
- Tradició: identitat i transmissió intergeneracional.
- L'invent de tradicions: adaptació, revitalització, reciclatge modern d'elements tradicionals.
- Folklore i folklorisme

Factors de revitalització festiva

- Culte civil modern a la tradició: riscos.
- Retorn d'emigrants (pendolarisme).
- Percepció dels efectes negatius de la industrialització i la modernitat
- Secularització i debilitament dels lligams socials
- Acció dels mitjans de comunicació
- Pau, democràcia i desenvolupament (afirmació de les identitats).
- Impacte del turisme massiu (i cultural).
- Factors polítics concrets (Transició).

